

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Dn. Conradi Clingii Theologi Et Ecclesiastae Celeberrimi
(dum vixit) apud Erphordiam Turingiæ, Catechismus
Catholicus, summam Christianæ institutionis III. libris
succinctim complectens**

Klinge, Konrad

Coloniae, 1570

VD16 K 1309

caput XXI.

urn:nbn:de:hbz:466:1-29452

3. Tertiò notatur pœna turpis lucri, Ezech. 22. sicut leo rugiens capiensq; prædam, sic animas deuorauerunt, id est, opes & precium, acceperunt sacerdotes eius, contempserunt legem meam, & polluerunt sanctuaria mea, inter sanctũ & prophanum non habuerunt discrimen: Principes quasi lupi rapiunt prædam & auari sectantur lucra: & infra, ideò effudi super eos indignationem meam, & in igne iræ meæ consumpsi eos, &c. Indignatio igitur Dei est super eos, qui auari sectantur turpia lucra, quæ sunt cõmuniter furta: sic Iudas habuit triginta argenteos quibus vendidit saluatorem, Mat. 26. Erat & hoc turpe lucrũ, sed sic puniuntur, vt seipsum suspenderet, & crepuit medius Act. 1. Ideò Salomon inquit: Benedictio Domini diuites facit. Quo fit, vt rarò ditètur lusores, raptores, & ceteri turpis lucri cupidi, & idẽ Prouer. 28. Melior est pauper ambulans in simplicitate sua, quàm diues in prauis itineribus & Eccl. 31. Beatus est diues qui inuentus est sine macula, sed quis est hic, & laudabimus eum, fecit enim mirabilia in vita sua, &c. quasi dicat, Rarus est, inuenire diuitẽ qui collegit diuitias suas sine peccato. Ob id Christus nõ frustra dicit Mat. 19. Difficile est diuitẽ intrare in regnum cœlorum, & Apostolus dicit 1. Tim. 6. Qui volunt diuites fieri, incidunt in temptationes & laqueos diaboli, in desideria multa & inutilia & nociua, quæ mergunt homines in interitum & perditionem:

Prouer. 10.

OCTAVVM DEI PRAECE-
ptum, Non falsum testimonium dice-
ces, Exod. 20.

CAP. XXI.

ARGVMENTA.

1. *Ad quid nos Deus obligat hoc præcepto erga suam personam.*

2. *Ad*

2. *Ad quid erga proximum.*
 3. *Quam grauius puniatur falsum testimoniū.*

Exigit Deus à nobis hoc præcepto, vt propter ipsum præstemus veritatem in omni vita dictis & factis. Sic enim inquit Propheta Psal. 30. quoniã veritatem requirit Dominus, & retribuet abundanter facientibus superbiam. Quoniam ergò Deus est summa veritas, ideò vult vt propter ipsum simus veraces: & omnis qui seruat veritatem, Deum honorat. Qui autem mendacium diligit, diabolum honorat, & illi seruit: hic enim est pater mendacij, Ioan. 8. Ideò petijt Propheta Psal. 118. Ne auferas de ore meo verbum veritatis vsquequaque &c.

Maximè ergò requirit Deus, vt propter ipsum præstemus veritatem in iudicijs, in cõtractibus, emptio- nibus ac venditionibus. Quare falsa testimonia, ac- cusationes, sententiæ atque iudicia maximè prohi- bentur, vt propter ipsum Deum ab his abstineamus. Vt enim hic confirmantur iudicia, & omnia forensia officia, si ritè & bona conscientia fiant, in hunc enim finem Deus ordinauit magistratum. Romanor 13. Ita econtrà damnantur omnes falsæ & calumniosæ ac- cusationes, falsa testimonia, violationes pactorum ac promissionum. Deus enim est qui dicit, Non dices falsum testimonium &c. Ergò propter ipsum obe- dire debemus.

Secundò, hoc præcepto exigit à nobis Deus, vt pro- ximi nostri gloriam, honorem, fidem & famam iuue- mus cõseruari & augeri, sicut nos cupimus nobis fie- ri ab alijs hominibus, iuxta naturalem regulã. Matt. 7. Et hoc propter Deum facere debemus erga proxi- mum. Igitur grauissimè peccant, qui mendacijs, de- tractionibus, falsis suspicionibus fuiãtur bonã famã alterius: melius est em̃ nomen bonum, quàm diuitiæ multæ,

multæ, Prouerb 22. Quòd si verbum omne ociosum in iudicio suam habebit sententiam, Matth. 12. quid fiet de his verbis, quibus proximus in fama læditur, quibus pax & concordia scinditur, vbi mendacium testificatur pro veritate? id quod Apostolus Rom. 1. pro grauisimo peccato enumerat, quod etiam meretur reprobum sensum, inquit: cõmutauerunt veritatem Dei in mendacium. & ibidem 2. cap. inquit: Qui non acquiescunt veritati, cõsentiunt autem iniquitati. Ideò ad Ephes. 4 admonet, inquit: Loquimini vnusquisque proximo suo veritatem, quoniam inuicem sumus membra. Tenetur igitur quisque proximo suo loqui veritatem, & eius bonam famam & nomẽ defendere, omnia piẽ interpretari, & hoc propter Deum qui id iubet & exigit à nobis. Sunt autem tria genera contrariantium huic præcepto Dei, scilicet detractores, mendaces, suspiciosi: hi nociui sunt proximo suo, primò, detractores, qui Deo sunt odibiles, Rom. 1. Sæpè ac multa loquuntur à tergo falsa pro veris de proximo, & sic famam ac bonam estimationem furantur. Hoc vitium iam admodum vulgare est in mundo, & non habetur ampliùs pro peccato. Hoc itaque notandum est, quòd qui falsos sermones de aliquo spargunt, ij tenentur ad restitutionem famæ, sicut in furto, vt Gerson inquit. Nam inter bona externa præcipuum est bona æstimatio: rectè igitur dicitur ab Augustino, Bona conscientia opus est nobis, bona autem fama de nobis opus est proximo: nam honesta opinio inuitat alios ad virtutem. Ideò dicitur Eccl. 41. Curam habeto de bono nomine, hoc enim præstantius est mille thesauris: Vndè illa sententia, honestus rumor alterum patrimonium. Sunt itaque peiores, qui aliorum famam, & præcipuè doctorum vitam, rodunt, quàm qui diripiunt aliorum bona. Vide latiùs de detractone. Secundum genus est mendaciloquorum: est autem mētiri, aliud loqui quàm

quàm sentias, & dissimulata veritate falsa dicere, & hoc semper est peccatum mortale, quia fit iniusta voluntate nocendi, & est damnabile coram Deo, iuxta illud Psal. 5. Perdes omnes qui loquuntur mendacium. Est verò etiam mēdaciū necessarium seu occultatio quædam, quando ex iusta causa aliquid occultatur, sine detrimento tamen alterius. Sic Abraham dissimulat Saram suam esse coniugem, & dicebat sororem esse, Genes. 12. & 20. Sic obstetrices in Aegypto excusant se, Exo. 1. Sic Raab defendit exploratores Iosue 2. David simulat se morbo laborare, cū ad regem sibi infensum esset eundem, 1. Reg. 21. Sic Judith fallit Holofernem, Judith. 13. Talis occultatio non est mendacium: nam mentiri non est solùm occultare, sed occultata veritate falsum dicere. Christus occultavit se duobus discipulis in Emaus, Luc. ultimo, tamen non negat se eum esse, qui erat: ideo tales occultationes non sunt peccata, nam differunt hæc duo, quando id quod debet dici, occultatur vel deprauatur. Sic aduersus hostem licet vti occultatione pro tanto, ne violentur pacta. Nam pactorum & iusiurandi religio iure diuino seruanda est, atque adeò fides hosti data seruanda est. Sed præter pactum & iusiurandum vti occultatione consiliorum cōcessum est. Sic occultare licet innocētem à Tyranni alicuius inquisitione, ne ipsum miserabiliter & innocēter trucidari faciat: in tali enim casu manifestatio spontanea peccatum est. Est quoque mendacium iocofum, vt sunt poëmatata, & fabrè dicta, vt dum dicimus lupum esse imaginem tyranni, vulpeculam viri circumspecti, &c. Tertium genus est suspiciosorum hominum, qui de proximo nihil boni cogitant, sed omnia verba & facta eius sinistrè interpretantur: & magnum studium est quorundam, vt deprauent probabiliter dicta & facta aliorum, quemadmodū Iudæi miracula Christi adscribebant Beelzebub principi dæmo-

dæmo-

dæmoniorum, Luc. 11. Sic Phariseus factum peccatricis Luc. 7 inquit: Hic si esset propheta &c. Tales falsum testimonium sæpè committunt contra proximum. Eccles. 3 Multos supplantauit suspicio, scilicet illorum qui malitia cordis laborant. Tales sunt pessimi homines, qui eiusmodi effutiunt & imaginantur de alijs, quod tamen illi nunquam audiverunt aut cogitarunt.

3. Tertio, dicit scriptura Prover. 19. Testis falsus erit impunitus: qui ergò Deum, qui summa est veritas, nò timet, idq; ad honorem eius, is non est verus & ipsum certissima pœna manebit, sicut patet in diebus senioribus Susannæ, Daniel. 13. qui lapidatus ab omni populo. Porro peccat falsus testis, quia incipit iudicem: nam iudex iuxta eius allegata pronuntiat sententiam, & sic ampliùs grauatur peccatum, falsi testimonij, & idèò dicitur Proverb. 22. Testis mendax peribit de populo meo, nam incurrit maximam Dei iram, iuxta illud 1. Paralip. 19. Impio præbes auxilium, & his qui oderunt Dominum, amicitia muneris. Peccat postremò falsus testis in proximum cumq; innocentem què falso testimonio lædit. Proverb. 25. Iaculum & gladius & sagitta acuta, hoc est qui loquitur contra proximum suum falsum testimonium. Sicut enim homo læditur ac vulneratur a sagitta aut gladio, ita quoq; in fama sua falso testimonio. Nec etiam solùm grauiter peccant, qui loquuntur falsum testimonium, sed quoq; ij qui libenter audiunt, assensum præbent, & cito credunt &c.

CAPVT XXII.

ARGVMENTA.

1. *Quòd iudicium politicum sit opus Dei, & ab illo ordinatum.*

2. *Quòd*